

EMIL CEDERCREUTZIN MUSEO

Museotie 1, 29200 HARJAVALTA

p. 044 432 5345

cedercreutzin.museo@harjavalta.fi

www.harjavalta.fi/palvelut/museo/

www.facebook.com/emilcedercreutzinmuseo

www.twitter.com/ecmuseo

www.instagram.com/emilcedercreutzinmuseo

Harjavalta 19.10.2021

Tiedote – vapaa julkaistavaksi heti

SOFIA VÄTTI – ERÄÄN NAISEN ELÄMÄ

19.10.2021–27.2.2022 Emil Cedercreutzin museossa

Tiistaina 19.10.2021 Emil Cedercreutzin museossa Harjavallassa yleisölle avautuu talvikauden näyttely *Sofia Vätti – Erään naisen elämä*. Näyttely esittelee yleisölle kuvataiteilija Raija Ääriin omistaman laajan ja monipuolisen esinekokoelman, joka on kuulunut säkyläläiselle Sofia Vätille (1877-1961). Esineistön myötä näyttely tutustuttaa kävijänsä Sofian Vätiin ainutlaatuisen ja mielenkiintoisen elämäntarinaa. Näyttely on avoinna yleisölle museon Ilmari-salissa 27.2.2022 saakka.

Sofia Lucina Vätti syntyi Säkylässä vuonna 1877 vauraaseen sukuun vanhempiensa ensimmäisenä lapsena. Ennen vanhaan, varsinkin jos talossa oli paljon lapsia, saatettiin lapsi antaa kasvatiksi. Näin kävi pienelle Sofialle, joka varttui kasvattina mummolassaan Rekolan talossa Säkylässä. Talossa asuivat isovanhempien lisäksi Sofian eno ja täti. Sofia oppi jo pienenä työnteon ja maalaistalon arjen pyöryksen – mistään ei ollut puutetta, mutta ahkera ja toimelias piti olla.

Muutamaa vuotta myöhemmin Sofia Vätti kävi myös koulunsa Säkylässä. Tuohon aikaan kansakoulua käytiin neljä vuotta ja se merkitsi mahdollisuutta jatko-opintoihin. Sofia oli 15-vuotias saadessaan kansakoulun päästötodistuksen. Varttuessaan Sofia kiinnostui opiskelusta ja halusi hankkia itselleen ammatin. Kirkonkirjojen mukaan hän lähti opiskelemaan sairaanhoitajakouluun Turkuun vuonna 1897. Sofian nuoruuteen mahtui myös merkityksellinen rakastuminen säkyläläiseen naapurinmieheen Paavo Huhtiin, mutta suhde ja kihlaus kuitenkin päättyivät traagisesti Huhdin tapaturmaiseen kuolemaan. Sofia ei koskaan myöhemmin kihlautunut uudelleen tai avioitunut, eikä hänellä ollut lapsia.

Sofia oli elämässään hyvin aktiivinen ja toimelias. Hän leikkasi ajan tavan mukaan lehtileikkeitä itselleen tärkeistä ja kiinnostavista aiheista ja luki paljon erilaisia lehtiä. Hänen kokoelmassaan näkyy kiinnostus erilaisiin asioihin ja ympäröivään maailmaan. Leikkeiden joukossa on paljon tietoa yhteiskunnallisista asioista, kulttuurista, taiteesta, muodista ja historiasta. Sofian elämänpiiriin kuuluivat monet muutkin harrastukset ja työt. Hän teki käsitöitä, kutoi mattoja ja kankaita sekä ompeli kaikki vaatteensa itse. Sofiaa kiinnostivat myös ruuanlaitto sekä musiikki, erityisesti kanteleen soitto, joka kuului hänen taitoihinsa. Opiskeluvuosiensa jälkeen Sofia muutti takaisin Säkylään ja eli siellä loppuelämänsä. Hän kuoli vuonna 1961 ollessaan 84-vuotias.

Niin ikään Säkylässä suurimman osan elämästään asunut kuvataiteilija **Raija Ääri (s. 1951)** tutustui Sofian jäämistöön 1960-luvulla. Sofia oli Raija Ääriin aviomiehen isotäti. ”Tutustuin Sofiaan 60-luvun lopulla ja hän valloitti heti sydämeni. Sofia oli silloin jo poistunut keskuudestamme, mutta mielikuvani hänestä alkoivat muodostua hänen mökissään Säkylän Mäntymäellä ja hänen vaatimattomassa ja persoonallisessa kodissaan Pyhäjärven rannalla. Kävimme siellä kesäaikaan kahvilla sukulaisten kesken. Kaikki oli kuin pysähtynyt. Selailin vanhoja lehtiä, kortteja ja kirjoja ja kuuntelin mäntyjen huminaa. Kuuntelin ja kyselin juttuja Sofiasta. Osan kirjoitin muistiin, jotenkin se tuntui tärkeältä. Sofian vanhoja vaatteita tutkiessani tajusin, miten paljon hänestä on jäljellä sellaista tavaraa, joka edelleen kertoo meille, millainen Sofia oli. Siitä päivästä lähtien alkoi tuntua siltä, että Sofia muutti meille. Monia vuosia myöhemmin avasin Säkylässä Sofian esinekokoelmalle perustuvan museon, Sofian huoneen”, Raija Ääri kertoo.

Emil Cedercreutzin museossa nyt avautuva näyttely *Sofia Vätti – Erään naisen elämä* esittelee yleisölle Sofian Vätiin jäämistöön kuuluvaa esineistöä Raija Ääriin kokoelmista. Mukana on Sofian käytössä olleita arjen esineitä ja tarvikkeita, huonekaluja, vaatteita, käsitöitä, kirjallisuutta ja lehtiä, ruuanlaittovälineitä, astioita, Sofian kantele sekä kulkuvälineitä, kuten polkupyörä. Esineet kertovat museokävijälle tarinan maaseudulla varttuneesta naisesta, joka oli sisukas, ahkera, ympärillään olevasta maailmasta kiinnostunut, taiteellinen, sielukas ja herkkä, ja joka eli mielenkiintoisen elämän. Ajallisesti näyttely kattaa Sofian koko elämänsä ajan lapsuudesta vanhuuteen saakka. Sofian tarinaa näyttelyssä kehystävät Raija Ääriin akvarellit ja runot, joissa taiteilija eläytyy Sofian ainutlaatuisen elämänpolun varrella sattuneisiin tapahtumiin ja tilanteisiin. Näyttely on avoinna yleisölle Emil Cedercreutzin museossa ajalla 19.10.2021–27.2.2022. Tervetuloa!

Lisätiedot ja lehdistökuvat:

Kuvataiteilija Raija Ääri, puh. 050-525 5854, aariraija@gmail.com.

Museoamanuensis, tiedottaja Satu Tenhonen, Emil Cedercreutzin museo, puh. 044 432 5350, satu.tenhonen@harjavalta.fi.